

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Digitaliseringsbeleid

Gesprek met de informateur

BZK - DGDOO

Digitalisering vereist doorbraken

- › **Vastlopende** overheid in **uitvoering** door achterblijvende IT-voorzieningen.
- › De digitalisering van overheidsorganisatie is onderdeel van de **geopolitiek** geworden:
 - **Weerbaarheid** en **continuïteit** overheidsdienstverlening in het geding.
 - Ongewenste **IT-afhankelijkheden** vereisen meer digitale autonomie.
 - Democratische **rechtsstaat** en **digitale grondrechten** van Nederlanders staan in de digitale wereld onder druk.
- › Gebrek aan digitale slagkracht zet onze toekomstige **welvaart** onder druk en ondermijnt het vertrouwen in de overheid.

Hoofdpunten

1. Digitalisering en de geopolitieke context maken dat overheidsorganisaties kwetsbaar en afhankelijk zijn. De Nederlandse Digitaliseringsstrategie van één overheid biedt doorbraken op bijv. cloud en weerbaarheid. Dit realiseren vereist wel langjarig substantiële investeringen en is niet los te zien van de noodzakelijke modernisering van de Rijksdienst.
2. Digitalisering raakt onze burgers en ondernemers direct. Er zijn enorme innovatiekansen die we moeten verzilveren, maar ook de risico's voor onze grondrechten moeten worden ondervangen. Binnen de EU context moet een juiste balans worden gevonden.
3. Digitalisering vereist politieke aansturing en centrale financiering.

Digitale overheid: een totaal andere context

- Er zijn in Nederland 1500 bevoegd gezagen. Die kopen grotendeels zelf eigen clouddiensten in -

- › Onze digitale overheid is ontwikkeld in een **ander tijdsgewricht** en staat daarom zwaar onder druk.
- › We **moeten** als **één overheid** gaan werken om mee te komen; dus niet langer iedere organisatie voor zich.
- › Dat betekent: verplichte overheidsbrede standaarden, **centrale financiering** en trajecten onder **politieke aansturing**.

Rijksoverheid

Zes prioriteiten voor één overheid in de digitale wereld

Cloud

Data

Artificiële
intelligentie

De overheid stelt burgers
en ondernemers centraal
in (digitale) dienstverlening

Versterken digitale
weerbaarheid
en autonomie
van de overheid

Digitaal vakmanschap
en een moderne
werkomgeving

- *We hebben onvoldoende inzicht in onze afhankelijkheden van niet-Europese partijen -*

Wat is de urgentie?

- Markt en technologie gaan snel over op meer cloudgebruik.
- We zijn te afhankelijk van een klein aantal niet-Europese cloudleveranciers, wat risico's oplevert. EU-brede samenwerking is noodzakelijk.
- Recente casuïstiek.

Welke doorbraken zijn nodig?

- Investeren in een **overheidsbrede soevereine clouddienst** in samenwerking met bestaande overheidsdienstverleners en de (Europese) markt. De inzet is om gegevens en diensten van essentieel belang niet langer in de publieke cloud onder te brengen.
- Een **centrale overheidsmarktplaats voor clouddiensten**, die vraag aan het juiste aanbod koppelt.
- Meer **data center capaciteit** bij onze eigen overheidsdienstverleners

Versterken digitale weerbaarheid en autonomie van de overheid

- De Rijksoverheid is kwetsbaar voor acute en langdurige uitval van ICT-dienstverlening -

Wat is de urgentie?

- Cyberaanvallen, storingen en te grote afhankelijkheid van een beperkt aantal technologiebedrijven bedreigen de veiligheid en digitale open strategische autonomie.
- Digitalisering zit in al onze processen. Als overheidssystemen uitvallen of niet werken zoals bedoeld komen we direct in de problemen.
- Voorbeelden: wereldwijde IT storing CrowdStrike & datalek bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker
- Recente casuïstiek.

Welke doorbraken zijn nodig?

- Eén **overheidsbrede aanpak** voor digitale weerbaarheid en digitale autonomie.
- Versterken stabiliteit en effectief herstel bij **crisis**.
- Overheidsbrede aanpak op **quantumveilige cryptografie** waar mogelijk in samenwerking met de markt.

Artificiële intelligentie bij de overheid

- Het wiel wordt op tientallen plekken tegelijkertijd uitgevonden. Dat is niet efficiënt en leidt tot risico's -

Wat is de urgentie?

- AI is een systeemtechnologie die het werk van de overheid in hoog tempo verandert.
- We moeten de kansen van AI benutten om maatschappelijke opgaven aan te pakken en overheidsdienstverlening te verbeteren, maar dat moet wel verantwoord.
- De huidige AI-infrastructuur is nog te afhankelijk van niet-Europese spelers.

Welke doorbraken zijn nodig?

- We nemen hierin regie via **één leidende aanpak**. We maken succesvolle toepassingen bruikbaar maken voor de hele overheid: niet overal hetzelfde wiel uitvinden.
- Realiseren een **hoogwaardige AI-infrastructuur**.
- AI moet **veilig en betrouwbaar** zijn binnen de hele overheid.

Artificiële intelligentie (brede ontwikkeling)

- › AI is een systeemtechnologie die onze samenleving, economie én overheid in rap tempo verandert.
- › AI is onderdeel van de geopolitieke ontwikkelingen, raakt alle beleidsterreinen en past niet in één 'hokje'.

Relevante ontwikkelingen

- › Rapport AI en Werk (SER)
- › AI Deltaplan
- › Advies Peter Wennink 'Route naar Toekomstige Welvaart'
- › AI Fabriek
- › AI-verordening en algoritmeregister

Digitale overheid: wat is er nodig?

- Strategisch investeren: de overheid kan dé launching customer zijn voor ons bedrijfsleven -

- › Werken als **één overheid** met burgers en ondernemers centraal.
- › De NDS realiseren.
- › Dat vereist meerjarige **centrale investeringen** en **politieke aansturing**.
- › Baten: voor burgers, binnen de overheids-IT, maar ook in de economie als launching customer.

Bedragen in € mln.	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel p/j
Prioriteit						
Data	35	65	90	115	140	85
AI	40	50	50	50	50	45
Cloud	60	150	190	215	225	125
Digitaal Vakmanschap	30	125	200	200	210	115
Burgers & ondernemers centraal	175	175	175	175	175	175
Digitale weerbaarheid en autonomie	165	235	310	365	430	225
Interventie						
Standaarden	5	30	35	45	45	10
Collectieve oplossingen, EDI	85	115	130	160	160	110
IT-sourcing en inkoop	25	20	15	PM	PM	10
Digitale wetgeving, wegnemen juridische belemmeringen	125	145	160	185	180	50
Totaal	745	1110	1355	1510	1615	950

Bron: [Stand van zaken - Investeringsagenda NDS | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

NB: Randvoorwaardelijk hierbij is de digitale weerbaarheid bij de interne dienstverleners. Dit betreft 75 mln. structureel en is aanvullend op de bedragen genoemd in de tabel.

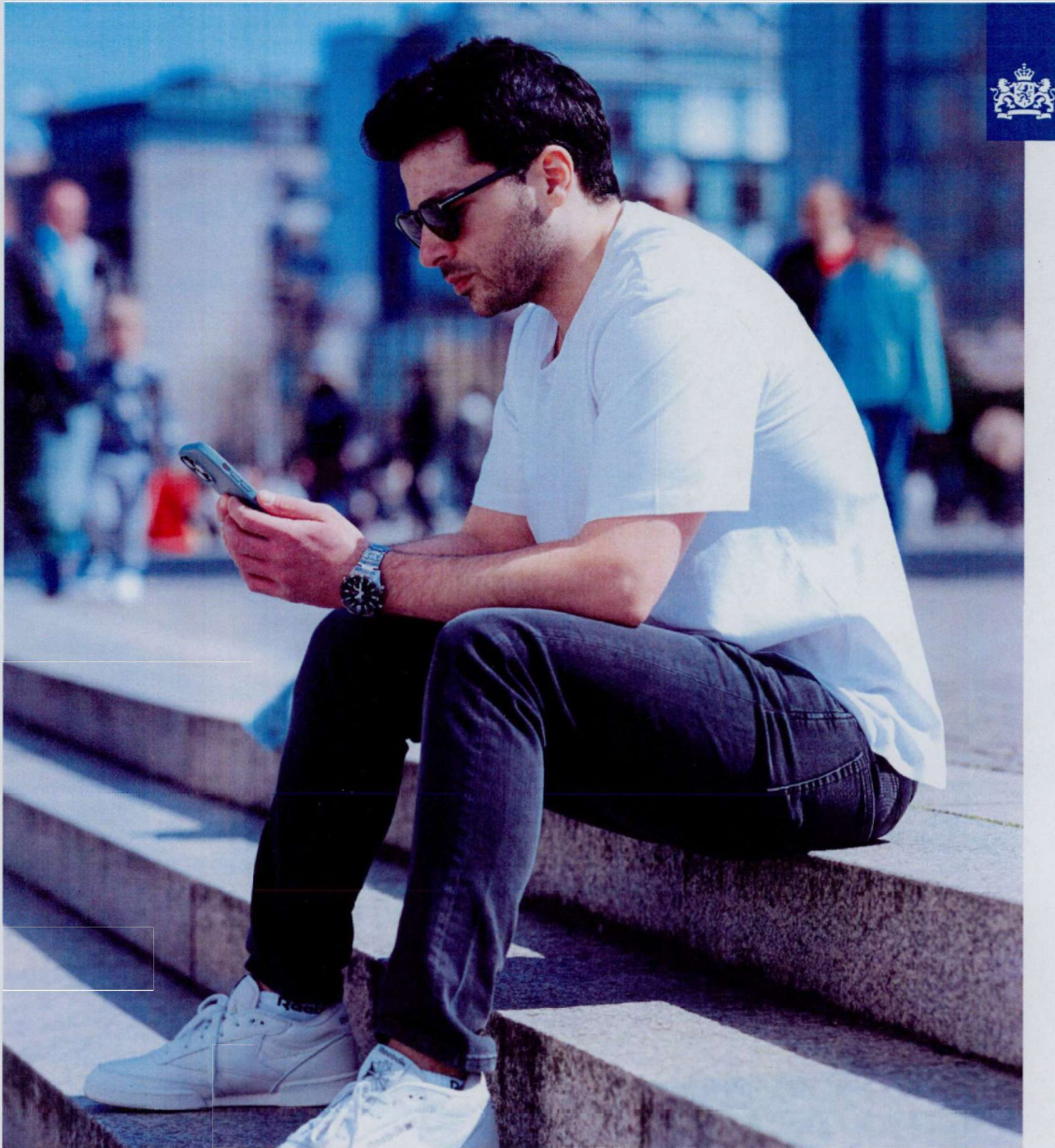
Digitalisering in de samenleving

- › **Coördinerende** rol digitalisering in de samenleving.
- › Hoofdfiche digitalisering brengt de inzet van de departementen samen.
- › Inzet op de kansen van digitalisering, maar ook aandacht voor de risico's en actie ondernemen om die te ondervangen: steeds zoeken naar de **juiste balans**.
- › Digitalisering zorgt voor een continue stroom aan **nieuwe vraagstukken** die urgent aandacht behoeven. Die onderwerpen passen vaak binnen bij de traditionele inrichting van de overheid en vereisen een Europese aanpak. Voorbeelden (zie volgende slides) zijn:
 - Online kinderrechten
 - Online desinformatie

Kinderrechten in de digitale wereld

- Kinderen zijn kwetsbaar in de digitale wereld. Dit vraagt extra bescherming van hun grondrechten.
- In één aanpak komt het beleid van **alle departementen samen**:
 - Wetgeving, handhaving en naleving (bijv. over verslavende algoritmes);
 - Ouders beter toerusten;
 - Platforms aanspreken.
- Australisch **sociale mediaverbod**.

Online desinformatie: vraagstukken

- 48% van NL-ers maakt zich zorgen over desinformatie (SCP).
- Steeds lastiger te herkennen.
- Grote rechtsstatelijke risico's, verkiezingen verstoren, foutieve informatie verspreiding, criminaliteit.
- Dus Rijksbrede aanpak nodig:
 - Bijvoorbeeld tegengaan desinformatie bij verkiezingen

Hoofdpunten

1. Digitalisering en de geopolitieke context maken dat overheidsorganisaties kwetsbaar en afhankelijk zijn. De Nederlandse Digitaliseringsstrategie van één overheid biedt doorbraken op bijv. cloud en weerbaarheid. Dit realiseren vereist wel langjarig substantiële investeringen en is niet los te zien van de noodzakelijke modernisering van de Rijksdienst.
2. Digitalisering raakt onze burgers en ondernemers direct. Er zijn enorme innovatiekansen die we moeten verzilveren, maar ook de risico's voor onze grondrechten moeten worden ondervangen. Binnen de EU context moet een juiste balans worden gevonden.
3. Digitalisering vereist politieke aansturing en centrale financiering.